

Scope of the Jurisdiction of Chinese International Economic and Trade Arbitration Commission (CIETAC)

Sima Alavi Hejazi *
Mahmoud Jalali **
Maryam Ghorbanifar ***

(DOI) : 10.22066/CILAMAG.2023.703947
(DOR) : 20.1001.1.2251614.1402.40.70.6.7

Abstract

The China International Economic and Trade Arbitration Commission-CIETAC is an important arbitration organization that many businessmen and investors from all over the world refer to annually to resolve international commercial disputes. This article tries to answer these questions: how and under what conditions does CIETAC have the jurisdiction to settle disputes, what is its scope of jurisdiction, and how does it increase the scope of its jurisdiction. The results show that by concluding a valid arbitration agreement within the personal and material scope determined by Chinese laws and the regulations of CIETAC, this organization acquires the jurisdiction to settle international commercial disputes. By recognising the possibility of a supplementary agreement between the parties, clarifying the ambiguity of the arbitration agreement and increasing its competencies by repeatedly amending its regulations, CIETAC has expanded its jurisdiction.

Keywords

Arbitration Agreement, CIETAC Jurisdiction, Personal Jurisdiction, Territorial Jurisdiction, Material Jurisdiction

---

* PhD Student in Private Law, Faculty of Law, Islamic Azad University Isfahan (Khorasgan), Isfahan, Iran, persian_sima85@yahoo.com

** Corresponding Author, Associate Professor, Law Department, University of Isfahan, Isfahan, Iran, m.jalali@use.ui.ac.ir

*** Assistant Professor, Department of Law, Faculty of Law, Islamic Azad University Isfahan (Khorasgan), Isfahan, Iran, m290.maryamghorbanifar@gmail.com

حدود صلاحیت کمیسیون داورى تجارى اقتصادى بين‌المللى چين-سيتک

* سيما علوى حجازى

** محمود جلالى

*** مريم قربانى فر

(DOI) : 10.22066/CILAMAG.2023.703947

(DOR) : 20.1001.1.2251614.1402.40.70.6.7

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۰۱/۱۳

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۰۴/۱۷

چکیده

کمیسیون داورى تجارى و اقتصادى بين‌المللى چين-سيتک، یک سازمان مهم داورى است که سالیانه تجار و سرمایه‌گذاران زیادى از سراسر جهان برای حل‌وفصل اختلافات تجارى بين‌المللى به آن مراجعه می‌کنند. این مقاله تلاش دارد پاسخگوی این سؤالات باشد که سيتک چگونه و تحت چه شرایطى صلاحیت حل‌وفصل اختلافات را پیدا می‌کند، قلمرو صلاحیت آن کدام است و چگونه صلاحیت‌های خود را افزایش می‌دهد. نتایج نشان می‌دهد، با انعقاد یک موافقت‌نامه داورى معتبر در محدوده قلمرو شخصى و موضوعى تعیین‌شده در قوانین چين و مقررات سيتک، این سازمان صلاحیت حل‌وفصل اختلافات تجارى بين‌المللى را به دست می‌آورد. سيتک با پیش‌بینى امکان توافق تکمیلی طرفین، رفع ابهام از موافقت‌نامه داورى و افزایش صلاحیت‌هایش در اصلاح مکرر مقررات خود، بر صلاحیت‌های این نهاد افزوده است.

* دانشجوی دکتری حقوق خصوصى، دانشگاه آزاد اسلامى، واحد اصفهان (خوراسگان)، اصفهان، ایران
persian_sima85@yahoo.com

** نویسنده مسئول، دانشیار، نویسنده مسئول، گروه حقوق، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران
m.jalali@use.ui.ac.ir

*** استادیار، گروه حقوق، دانشگاه آزاد اسلامى، واحد اصفهان (خوراسگان)، اصفهان، ایران
m290.maryamghorbanifar@gmail.com

واژگان کلیدی

توافقنامه داورى، صلاحیت سيتک، صلاحیت شخصى، صلاحیت محلى، صلاحیت موضوعى

مقدمه

رشد روزافزون تجارت بين الملل و سرمايه‌گذارى‌هاى خارجى، همچنين ظهور فناورى در شکل‌گيرى اين روابط، منجر به تشکيل قراردادها و معاملات متعددى شده که حل‌وفصل اختلافات ناشى از تفسير و اجراى آن‌ها را از اهميت ويژه‌اى برخوردار کرده است. داورى به‌عنوان شيوه‌اى مناسب و پذيرفته‌شده براى حل‌وفصل اختلافات تجارى بين المللى است که همواره مورد نظر تجار و سرمايه‌گذاران بوده است. در پاسخ به اين نياز، سازمان‌هاى داورى بين المللى متعددى در سطح جهان شکل گرفته است. يکى از مهم‌ترين سازمان‌هاى داورى جهان که ساليانه پرونده‌هاى زيادى به آن رجوع مى‌شود، کمیسیون داورى تجارى و اقتصادى بين المللى چين - سيتک^۱ است. سيتک مانند هر سازمان داورى ديگر صرفاً در محدوده صلاحیت خود مى‌تواند به حل‌وفصل اختلافات پردازد؛ لذا در انتخاب اين سازمان، اولين نکته حائز اهميت آن است که آیا سيتک صلاحیت رسيدگى به اختلاف مورد نظر را دارد يا خير؟ با توجه به صلاحیت عام دادگاه‌ها، لازمه ايجاد صلاحیت خاص براى کمیسیون داورى سيتک، آن است که طرفين بر اساس «اصل حاکمیت اراده»، خواست و اراده صريح خود را به‌طور کتبی براى ارجاع دعوا به داورى در يک موافقت‌نامه اعلام و تصريح کنند که قصد دارند چه اختلافاتى را از طريق سازمان داورى سيتک حل‌وفصل کنند.^۲ طرفين در اين واگذارى ميسوط اليد نبوده و بايد قلمرو موضوعى و شخصى معين شده در قانون داورى چين^۳ و مقررات سيتک^۴ را در نظر گرفته، توافقات خود را با رعايت اين چارچوب‌هاى قانونى انجام دهند. به عبارتى توافقات بايد توسط اشخاصى صورت گيرد که قانوناً اجازه انعقاد قرارداد داورى را دارند و در مورد موضوعاتى باشد که قانوناً امکان ارجاع آن‌ها به داورى وجود دارد.^۵ بديهى است چنانچه توافقات خارج از چارچوب‌هاى قانونى بوده يا سيتک خارج از توافق طرفين، اقدام به رسيدگى کرده باشد، رأى صادره، خارج از حدود صلاحیت سيتک صادر شده، باطل و بلااثر است. سيتک على‌رغم امتيازاتى که دارد، در بين جامعه حقوقى و تجار ناشناخته است. اين تحقيق در صدد است تا ضمن معرفى سيتک، نحوه ايجاد صلاحیت براى اين

1. China International Economic and Trade Arbitration Commission -CIETAC

۲. شيروى، عبدالحسين: داورى تجارى بين المللى، سمت، ۱۳۹۸، ص ۷۴.

۳. از اين پس: ق.د.ج.

۴. از اين پس: م.س.

5. Lehman, M, "A Plea for a Transnational Approach to Arbitrability in Arbitral Practice", *Columbia Journal of Transnational Law*, Vol. 42, 2003-2004, p. 755.

سازمان و راهکارهای افزایش صلاحیت آن را بررسی کند. فرضیه‌های این مقاله عبارت‌اند از اینکه اولاً سیتک بر اساس توافق و تراضی طرفین در چارچوب قانون داوری چین و مقررات سیتک^۶ صلاحیت حل‌وفصل اختلافات تجاری بین‌الملل را دارد. ثانیاً سیتک دائماً بر گستره صلاحیت خود از طریق افزایش موضوعات قابل داوری و جلوگیری از بی‌اعتباری موافقت‌نامه داوری می‌افزاید.

۱. ماهیت سیتک

کمیسیون داوری تجاری اقتصادی و بین‌المللی چین - سیتک یکی از مهم‌ترین سازمان‌های دائمی داوری در جهان بوده که مقر آن در پکن است. سیتک دارای کمیسیون‌های فرعی متعدد در پکن و سایر شهرهای چین است. بر اساس مقررات این کمیسیون، سیتک و کمیسیون‌های فرعی آن، یک سازمان داوری واحد را تشکیل داده، داوری پرونده‌های محوله را اداره می‌کنند. این سازمان داوری در طی ۶۵ سال گذشته، سهم مهمی در شکل‌گیری قوانین داوری و توسعه داوری در چین داشته، دائماً در حال توسعه و مدرن‌سازی مقررات و خدمات خود بوده و دارای جنبه‌های منحصر به فرد در داوری است. داوری در چین صرفاً سازمانی^۷ بوده، در قالب سازمان‌های دائمی داوری انجام می‌گیرد. سیتک در طی سال‌های اخیر، بارها قواعد خود را اصلاح کرده است. یکی از موضوعاتی که در این اصلاحات مد نظر قرار گرفته است، افزایش صلاحیت‌های این سازمان داوری بوده تا بتواند اختلافات بیشتری را بر اساس خواست و اراده طرفین حل‌وفصل کند.^۸

۲. صلاحیت سیتک

برای آنکه یک نهاد داوری مانند سیتک بتواند اختلافات محوله را حل‌وفصل کند، در ابتدا باید از مراجع قضایی سلب صلاحیت شده و برای مرجع داوری ایجاد صلاحیت شود. به این منظور لازم

۶. برای مشاهده مقررات سیتک، ن.ک: <http://www.cietac.org>

۷. اگر داوری تحت ضوابط و مقررات یک مرکز داوری انجام گیرد، آن را داوری سازمانی یا نهادی گویند. در داوری نهادی طرفین به داوری یک نهاد یا سازمان موجود توافق کرده، اجرای مقررات آن نهاد را می‌پذیرند. صفایی، حسین؛ «سخنی چند درباره نوآوری‌ها و نارسایی‌های قانون داوری تجاری بین‌الملل»، *مجله دانشکده و حقوق و علوم سیاسی*، ۴۰، ۱۳۷۷، ص ۹.

۸. Lin, Mark, "Beijing Court Upholds CIETAC Award in Favour of Foreign Party", *Asian Dispute Review*, Vol. 9, No. 4, 2007, p. 137; Miller, Jeff, "International Commercial Arbitration in China: Locating the Development of CIETAC in the Context of International and Domestic Factors", *Dalhousie Journal of Legal Studies*, Vol. 22, 2013, p. 70; O. Kostrzewa, Benjamin, "China International Economic Trade Arbitration Commission in 2006: New Rules, Same Results", *Washington International Law Journal*, Vol. 15, No. 2, 2007, pp. 5 18-9; www.cietac.org; Aceris Law LLC, Available at <https://www.acerislaw.com/the-cietac-arbitration-rules-organization-and-key-developments/> (Accessed on 31/12/2021); Li Hu, "China Insights" Available at: <http://arbitrationblog.kluwerarbitration.com/2020/04/12/interviews-with-our-editors-china-insights-from-li-hu-of-cietac/> (Accessed on 31/12/2021).

است طرفین بر اساس اصل حاکمیت اراده، توافقنامه‌ای معتبر و قانونی در محدوده قلمرو شخصی و موضوعی تعریف شده در قانون تنظیم^۹ و در آن اختلافاتی را که قصد دارند از طریق داوری حل‌وفصل شوند معین کنند. بنابراین، صلاحیت سیتک از دو منظر قابل بررسی است. چگونه صلاحیت رسیدگی پیدا می‌کند، و در چه قلمروی صلاحیت دارد.

۳. ایجاد صلاحیت سیتک

داوری شیوه‌ای خصوصی برای حل‌وفصل اختلافات است. صلاحیت هر مرجع داوری اساساً به وجود یا عدم توافقنامه داوری معتبر بستگی دارد.^{۱۰} با توجه به اصل صلاحیت عام محاکم قضایی، چنانچه یک سازمان داوری مانند سیتک بخواهد صلاحیت حل‌وفصل اختلافی را پیدا کند، لازم است طرفین اختلاف از طریق توافقنامه معتبر، بر حل‌وفصل اختلاف از طریق داوری توافق کنند.^{۱۱} بند ۲ ماده ۴ م.س در این خصوص عنوان می‌دارد: «چنانچه طرفین توافق کرده باشند اختلافات خود را به کمیسیون سیتک ارجاع دهند، این تصمیم، توافق بر داوری تلقی می‌شود». بنابراین مقررات سیتک نیز مانند سایر قوانین داخلی و بین‌المللی^{۱۲} حاکم بر داوری، مبنای داوری را توافق و تراضی طرفین دانسته، اصل حاکمیت اراده را در آن جاری می‌داند. به عبارتی برای ارجاع اختلاف به داوری، سندی معتبر به نام توافقنامه داوری ضروری است تا به موجب آن، خواست و اراده طرفین بر ارجاع اختلاف به داوری صریحاً بیان شود و نهاد داوری، مشروعیت مداخله در امر ارجاع شده را در مقابل صلاحیت عام دادگاه‌ها پیدا کند.^{۱۳}

۴. موافقت‌نامه داوری

موافقت‌نامه داوری سندی است که بر اساس آن طرفین تصمیم می‌گیرند اختلافات موجود یا آینده خود را از طریق داوری حل‌وفصل کنند. این توافق در واقع سند مشروعیت مرجع داوری است.^{۱۴} مقررات سیتک، تعریفی از توافقنامه داوری ارائه نکرده، بلکه صرفاً به بیان اوصاف و

9. Zhang, Xiaoyang, "Arbitration in China: A Legal Over View", *Murdoch University Electronic Journal of Law*, Vol. 6, No. 3, 1999, p. 2.

10. Pisacane, Giovanni & Murphy, Lea & Zhang, Calvin, *Arbitration in China (Rules & Perspectives)*, 1st Ed., Springer, Singapore, 2016, p. 19.

11. Chia, Jui Cheng, *Basic Document on International Trad Law*, Springer, 1992, 2Ed., pp. 736-7.

۱۲. بند ۱ ماده ۷ قانون نمونه آنسیترال (ق.ن.ا) و بند (ج) ماده ۱ قانون داوری تجاری بین‌المللی ایران (ق.د.ت.ب.ا).

13. Pisacane, Giovanni & Murphy, Lea & Zhang, Calvin, *op.cit.*, p. 7.

و جنیدی، لعیا؛ نقد و بررسی تطبیقی قانون داوری تجاری بین‌المللی مصوب ۱۳۷۶/۶/۲۶، دانشگاه تهران، دانشکده حقوق و علوم سیاسی، ۱۳۷۸، ص ۴۹.

14. Zhang, Xiaoyang, *op.cit.*, p. 3; J. Choi, Stefen, "The problem with Arbitration Agreement", *Vanderbilt Journal of Transnational Law*, 2003, Vol. 36, p. 1233.

شرایط اعتبار یا عدم اعتبار آن در مواد ۵ و ۶ م.س بسنده کرده است. مقررات سیتک در بند ۱ ماده ۵ اشعار می‌دارد: «توافقنامه داوری به صورت «شرط داوری»^{۱۵} در یک قرارداد یا هر شکل دیگری از توافق کتبی است که بین طرفین برای حل و فصل اختلاف از طریق داوری منعقد می‌شود». بر اساس این مقرر و رویه حاکم در این خصوص، موافقتنامه داوری در قوانین چین به سه شیوه منعقد می‌شود: ۱. «شرط داوری». در این نوع موافقتنامه‌ها شرط داوری در ضمن قرارداد اصلی به صورت شرط ضمن عقد منعقد می‌شود.^{۱۶} ۲. «قرارداد مستقل».^{۱۷} این نوع، زمانی است که طرفین به موجب قرارداد جداگانه توافق می‌کنند اختلافات موجود یا آتی خود را از طریق داوری حل و فصل کنند. ۳. «ارجاع به سند دیگر».^{۱۸} این شیوه در مواردی صدق می‌کند که قرارداد شامل شرط داوری نبوده، اما حاوی شرطی است که به موجب آن عنوان می‌شود مواردی که در قرارداد به آن پرداخته نشده است، تحت کنترل قرارداد دیگری است و در آن قرارداد، حل و فصل اختلافات از طریق داوری تعیین شده باشد، یا اینکه در قراردادهای دارای عنصر خارجی، شرط داوری وجود نداشته باشد اما ممکن است در یک معاهده بین‌المللی مقرر شده باشد که حل و فصل اختلافات طرفین بر اساس این معاهده، باید از طریق داوری صورت گیرد.^{۱۹} مانند پرونده قرارداد فروش کالا فی‌مابین خریدار چینی و فروشنده مغولستانی که در آن، هیچ شرط داوری وجود نداشت اما حاوی بندی بود که بیان می‌کرد، مواردی که در قرارداد تصریح نشده، تحت کنترل «معاهده مشترک» است. با بروز اختلاف، طرف چینی در دادگاه‌های مردمی چین طرح دعوا کرد. اما طرف مغولستانی به این دلیل که پروتکل‌های خاصی بین جمهوری خلق چین و دولت مغولستان وجود دارد، توقف رسیدگی را درخواست کرد. دادگاه اعلام کرد با وجود معاهده مشترک، موافقتنامه داوری معتبر موجود است؛ لذا از رسیدگی خودداری کرد.^{۲۰}

۵. ارکان موافقتنامه داوری معتبر

برای آنکه موافقتنامه داوری بتواند برای سازمان داوری ایجاد صلاحیت در رسیدگی کند، باید از منظر قوانین حاکم بر داوری معتبر باشد. بنابراین برای جلوگیری از انعقاد موافقتنامه‌های بی‌اعتبار لازم است، اولاً طرفین قرارداد به ارکان موافقتنامه معتبر واقف بوده، ثانیاً در تنظیم

15. Arbitration Clause

۱۶. موافقتنامه داوری در بیشتر موارد به شکل شرط داوری تنظیم می‌شود؛ به طوری که از ۲۳۷ پرونده که در ۱۹۸۷ به دیوان داوری اتاق بازرگانی بین‌المللی ارجاع شد، فقط ۴ پرونده بر اساس قرارداد مستقل به داوری ارجاع و ۲۳۳ مورد دیگر بر مبنای شرط داوری مورد رسیدگی قرار گرفته است.

17. Arbitration Agreement

18. Incorporation by reference

19. Yu Jianlong, Ca Lijun, 2020, *A Guide to the CIETAC Arbitration Rules*, Oxford University, p. 119.

20. Yu Jianlong, Cao Lijun, *Ibid*.

توافقات، آن ارکان را مدنظر قرار دهند. مواد ۱۶ ق.د.ج و ۵ م.س در مقام بیان ارکان موافقت‌نامه داوری معتبر عنوان می‌دارند:

۵-۱. کتبی بودن

در رسیدگی از طریق داوری، همیشه این احتمال وجود دارد که یکی از طرفین نسبت به وجود یا اعتبار توافقنامه داوری ایراد کرده، مرجع صالح مجبور به بررسی موضوع شود. از آنجا که در داوری، سرعت در رسیدگی و توجه به خواست و اراده طرفین از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است، قانونگذاران برای آنکه به‌طور سریع و مطمئن بتوان وجود یا اعتبار موافقت‌نامه داوری را اثبات کرد، کتبی بودن آن را شرط می‌دانند. به همین لحاظ در بیشتر قواعد ملی و بین‌المللی،^{۲۱} به کتبی بودن توافقنامه داوری تصریح شده است. ماده ۱۶ ق.د.ج و ماده ۵ م.س نیز به این موضوع اشاره دارند. سؤال این است که بر اساس مقررات سیتک چه اسنادی کتبی محسوب می‌شود؟ قانون قراردادهای جمهوری خلق چین^{۲۲} در ماده ۱۱ در مقام بیان مصادیق سند کتبی عنوان می‌دارد: سند کتبی شامل نامه و متن داده الکترونیکی (اعم از تلگرام، تلکس، نمابر، مبادله الکترونیکی اطلاعات و پست الکترونیکی)^{۲۳} است. همچنین در ماده ۱ تفسیر دادگاه عالی خلق^{۲۴} در مورد برخی از مسائل مربوط به اعمال قانون داوری جمهوری خلق چین^{۲۵} نیز در این خصوص آمده است: «اصطلاح «قراردادهای داوری به‌صورت کتبی دیگر» به شرح مندرج در ماده ۱۶ قانون داوری شامل توافقاتی است که به‌صورت قرارداد، نامه یا داده‌پیام (از جمله تلگراف، تلفاکس، نمابر، تبادل الکترونیکی داده‌ها و ایمیل) و غیره منعقد می‌شود». مقررات سیتک نیز در بند ۲ ماده ۵ به این موضوع تصریح دارد. به این ترتیب، سیتک از تعریف سنتی سند کتبی عدول کرده و کلیه اشکال سند کتبی پذیرفته شده توسط قانون قراردادهای جمهوری خلق چین را معتبر می‌داند. بر اساس این دو مقرره، موافقت‌نامه داوری شفاهی معتبر نبوده، نمی‌تواند برای سیتک ایجاد صلاحیت کند. نکته حائز اهمیت آنکه در ذیل بند ۲ ماده ۵ م.س عنوان شده، چنانچه وجود

۲۱. هرچند ماده ۷ ق.د.ت.ب.ا تصریحی به کتبی بودن ندارد، تأکید بر امضای طرفین گویای آن است که تلویحاً به این شرط نظر داشته است. ماده ۷ ق.ن.آ، بند ۱ ماده ۲ کنوانسیون نیویورک، بند ۱ ماده ۶۲ قانون آنسیترال، بند ۱ ماده ۱۰۲۷ قانون داوری آلمان، به کتبی بودن موافقت‌نامه داوری تصریح دارند.

22. Contract Law of The People's Republic of China

۲۳. برای دیدن قانون قراردادهای جمهوری خلق چین، ن.ک: <https://www.cietac-org>

24. The term "agreements for arbitration in other written forms" as prescribed in Article 16 of the Arbitration Law shall include the agreements on resorting to arbitration which are reached in the forms of contracts, letters or data message (including telegraph, telefax, fax, electronic data interchange and e-mail), etc. (Available at: <http://www.cietac.org/index.php?m=Article&a=show&id=2422&l=en>)

۲۵. دادگاه عالی جمهوری خلق چین، عالی‌ترین دادگاه جمهوری خلق چین است که علاوه بر صلاحیت قضایی مستقل، دارای صلاحیت شبه قانونگذاری جهت تفسیرهای قوانین چین است.

موافقت‌نامه داورى از طرف يکى از طرفين دعوا ادعا شود و طرف ديگر قبل از دفاعيات خود آن را انکار نکرده، وارد دفاع ماهوى شود، موافقت‌نامه داورى موجود تلقى مى‌شود و مرجع داورى صالح به رسيدگى است. به عبارتى چنانچه موافقت‌نامه داورى بر اساس ق.د.ج. معيوب باشد، اگر شاكى از عيوب مطلع شود و همچنان بخواهد به داورى ادامه دهد و خواننده نيز بدون ايراد به توافقنامه داورى وارد دفاع ماهوى شود، چنين تلقى مى‌شود که دو طرف، نقص توافقنامه داورى را برطرف کرده‌اند.^{۲۶} اين موضع‌گيرى مقررات سيټک در اعتباربخشى به توافقنامه داورى، موجب بسط و گسترش داورى بوده، منطبق بر اهداف داورى‌هاى نوين در استفاده هرچه بيشتر از اين شيوه رسيدگى براى حل‌وفصل اختلافات است، چرا که از بى‌اعتبارى موافقت‌نامه داورى و اطالۀ رسيدگى ناشى از ايراد طرف مقابل بعد از ورود در رسيدگى ماهوى، جلوگيرى مى‌کند.

۵-۲. قصد صريح طرفين

آنچه براى مرجع داورى ايجاد صلاحيت مى‌کند، قصد و اراده طرفين براى ارجاع اختلاف به داورى است (ماده ۴ ق.د.ج)؛ لذا اين قصد بايد صريحاً در موافقت‌نامه داورى اعلام شود. بند ۱ ماده ۱۶ بر لزوم قصد صريح طرفين در موافقت‌نامه داورى اذعان دارد.^{۲۷} مى‌توان اين مورد را در پرونده فى مابين شرکت سيل - متروپول و شرکت مديريت سرمايه‌گذارى آى.سى.سى.سى.ديد؛ به نحوى که دو شرکت در قرارداد خود به حل‌وفصل اختلافات از طريق داورى توافق کردند. اما شرکت سيل - متروپول ادعا دارد که قرارداد داورى فاقد اعتبار است زيرا در تعيين کميسيون داورى قصد واقعى وجود نداشت؛ لذا از دادگاه مردمى جمهورى خلق چين تقاضاى صدور حکم بر عدم اعتبار شرط داورى را مطرح مى‌کند. دادگاه پس از بررسى قراردادهای فى مابين طرفين عنوان مى‌دارد که شرط داورى و تعيين کميسيون داورى در پنج قرارداد تنظيمى بين طرفين ذکر شده است. به اين ترتيب، طرفين قصد واقعى خود را ابراز کرده و شرط داورى که مطابق ماده ۱۶ ق.د.ج تنظيم شده، معتبر است.^{۲۸} در پرونده ديگرى که روابطى قراردادى فى مابين سه شرکت

26. King, Huang Tao & Wood, Mallesons' Dispute Resolution Group, "The Validity of Arbitration Agreements under Chinese Law", 2012. Available at: <https://www.chinalawinsight.com/2012/06/articles/corporate-ma/the-validity-of-arbitration-agreements-under-chinese-law/> (Accessed on 31/12/2021).

27. ق.ن.آ در بند ۲ ماده ۷ به‌طور تلويحى به تصريح قصد و اراده طرفين اشاره دارد. اما ق.د.ت.ب.ا. تصريحى در اين خصوص ندارد. به نظر مى‌رسد قانونگذار ايران با توجه به بند ۱ ماده ۱۹۰ قانون مدنى که قصد و اراده طرفين را از شرايط صحت قراردادها مى‌داند، لزومى به تاکيد مجدد آن در قرارداد داورى ندیده است.

28. Annual Report on International Commercial Arbitration in China 201, p. 173. available at, <http://www.cietac.org/index.php?m=Article&a=show&id=16427&l=en>. (Civil Judgment (J04 MT [2017] No. 38, issued by Beijing Municipal No. 4 Intermediate People's Court on 22 November, 2017).

يانتاى مون و فوق تخصصى تغذيه بي‌اچ‌دى و مون هنگ کنگ برقرار مى‌شود،^{۳۹} با بروز اختلافات بين شرکت يانتاى مون و فوق تخصصى تغذيه بي‌اچ‌دى، شرکت يانتاى مون از دادگاه درخواست تعيين اعتبار موافقت‌نامه داورى را مى‌کند و مدعى مى‌شود، هيچ شرط داورى در قرارداد فى‌مايين شرکت يانتاى مون و فوق تخصصى تغذيه بي‌اچ‌دى وجود ندارد؛ لذا تعهد الزام‌آورى براى مراجعه به داورى متوجه وى نيست. دادگاه ابتدا طرفين خريد سيستم و خدمات را شناسايى کرد و مشخص شد دو شرکت مون هنگ کنگ و فوق تخصصى تغذيه بي‌اچ‌دى طرف قرارداد خريد و در نتيجه طرف قرارداد داورى هستند. با توجه به اينکه شرکت يانتاى مون از طرفين قرارداد داورى نبوده و هيچ مدركى نيز دال بر واگذاري حقوق و تعهدات دو شرکت فوق به شرکت يانتاى مون نيز وجود ندارد، همچنين شواهد و دلایلى نيز مبنى بر نمايندگى يانتاى مون از شرکت‌هاى مذکور وجود ندارد،^{۳۰} دادگاه تأييد کرد که قرارداد داورى براى شرکت يانتاى مون الزام‌آور نبوده و موافقت‌نامه داورى نسبت به وى معتبر نيست^{۳۱} زيرا هيچ قصد صريحى براى واگذاري حل‌وفصل اختلافات بين شرکت يانتاى مون و فوق تخصصى تغذيه بي‌اچ‌دى وجود ندارد. در پرونده اختلاف فى‌مايين شرکت ژانگ يونگانيان و گوان کيوان (خواهان) و شرکت‌هاى پينزى و کانگژويوفينگ و اوزى‌هانگ (خواننده)،^{۳۲} شرکت‌هاى مدعى، تقاضاى بطلان شرط داورى مندرج در قرارداد خريد و فروش مسکن به شماره ۷۰۵۸۷ را در دادگاه مطرح مى‌کنند. دادگاه تصريح مى‌کند که در ماده ۱۶ قرارداد خريد و فروش مسکن تصريح شده که هر دو طرف موافقت کرده‌اند که «اختلافات ابتدا از طريق مذاکره و در صورت شکست مذاکرات از طريق داورى کمیسیون داورى گوانژو حل‌وفصل شود». قرارداد توسط اوزى‌هانگ به نمايندگى از شرکت ژانگ يونگانيان منعقد و امضا شده بود ولى اوزى‌هانگ اجازه امضای شرط داورى را نداشته و پس از امضای قرارداد، هيچ يک از شرکت‌هاى ژانگ يونگانيان و گوان کيوان نمايندگى اوزى‌هانگ را به رسميت نمى‌شناختند و هيچ دليل و مدركى نيز وجود نداشت که ثابت کند پينزى مى‌دانست اوزى‌هانگ نمايندگى داشته است. بنا بر اين شرط داورى معتبر نبوده و هيچ گونه التزامى براى شرکت ژانگ يونگانيان و گوان کيوان براى مراجعه به داورى به وجود نمى‌آورد.

29. YantaiMoonCo., Ltd .v. Super Food Specialists BHD and Moon (Hong Kong) Limited .

۳۰. بر اساس ماده ۸ تفسير دادگاه عالی خلق در مورد برخی از مسائل مربوط به اعمال قانون داورى چين، «هرگاه طرف ذى‌نفع پس از انعقاد قرارداد داورى ادغام يا تقسيم شود، قرارداد داورى براى جانشين حقوق و تعهدات آن لازم‌الاجرا خواهد بود، در صورتى که يکى از طرفين ذى‌نفع پس از انعقاد قرارداد براى داورى فوت کرده باشد، قرارداد داورى براى وارثى که حقوق و تعهدات خود را در موضوع مورد داورى به ارث مى‌برد، لازم‌الاجرا خواهد بود».

31. Annual Report on International Commercial Arbitration in China 2017, *op.cit.*, p. 175. (Civil Judgment (YMSCZ [2015] No.39) issued by Yantai Intermediate People's Court of Shandong Province on 24 July, 2017).

32. Zhang Yongnian and Guan Qiwen v. Pan Zanyi, Guangzhou Yufeng Consultants Co., Ltd. (Yufeng Company) and Ou Zhihang.

نهایتاً دادگاه از صدور حکم لازم‌الاجرا در مورد اعتبار شرط داوری خودداری کرده و عنوان می‌دارد: تصمیم‌گیری در مورد اعتبار شرط داوری منوط به اثبات سمت نمایندگی /وزی‌هانگ است.^{۳۳} بدیهی است با عدم توافق و عدم اعطای نمایندگی یکی از طرفین در ارجاع دعوا به داوری، قصد و اراده صریحی برای حل و فصل اختلافات از طریق داوری وجود نداشته، صلاحیتی برای سازمان داوری ایجاد نشده است. بنابراین تصریح ق.د.ج به وجود «قصد صریح طرفین» می‌تواند به این دلیل باشد که با عدم صراحت، در صورت بروز ابهام یا ایرادی به قصد طرفین، مرجع رسیدگی‌کننده باید از طریق تفسیر قرارداد، قصد طرفین را احراز کند. صرف نظر از اینکه رسیدگی به این موضوع موجب اطالۀ داوری می‌شود، احتمال تشخیص بی‌اعتباری و بطلان توافقنامه داوری نیز وجود خواهد داشت، که این موضوع با اصول حاکم بر داوری‌های نوین از جمله اصل سرعت در رسیدگی مغایرت دارد. بنابراین قانونگذار چینی برای جلوگیری از بی‌اعتباری توافقنامه داوری و اطالۀ رسیدگی، قصد صریح آن‌ها را از شرایط اعتبار توافقنامه داوری به شمار آورده است.

۵-۳. تعیین موضوع داوری

در موافقتنامه داوری طرفین باید در خصوص موضوع داوری و حدود آن توافق کرده باشند (بند ۲ ماده ۱۶ ق.د.ج). تعیین موضوع داوری از دو دیدگاه حائز اهمیت است. ۱. معین بودن موضوع از شرایط صحت هر قراردادی از جمله قرارداد داوری است. ۲. صلاحیت مرجع داوری در محدوده معین شده در قرارداد داوری ایجاد می‌شود. بدیهی است با خروج دیوان داوری از موضوع تعیین شده توسط طرفین، در واقع دیوان از حدود صلاحیت خود خارج شده و رأی صادره باطل و بلااثر است. از آنجا که طرفین در توافقنامه داوری می‌توانند حل اختلافات موجود و آتی را به داوری واگذار کنند، اگر توافقنامه پس از بروز اختلاف منعقد شده باشد، تعیین حدود موضوع داوری به راحتی امکان‌پذیر است. اما زمانی که توافق بر داوری قبل از بروز اختلاف صورت می‌گیرد، تعیین موضوع و حدود آن از پیچیدگی‌هایی برخوردار است. در این شرایط طرفین باید ابتدا در توافقنامه، رابطه حقوقی را مشخص، سپس محدوده موضوعات قراردادی یا غیرقراردادی احتمالی ناشی از آن رابطه حقوقی را که طرفین قصد حل و فصل آن را از طریق داوری دارند، معین کنند. این موضوع در بند ۱ ماده ۷ ق.ن.آ به روشنی بیان شده، که عنوان می‌دارد: «توافقنامه داوری» قراردادی بین طرفین است که به موجب آن، تمام یا بعضی اختلافات به وجودآمده در مورد رابطه حقوقی معین، اعم از قراردادی یا غیرقراردادی یا اختلافاتی را که طرفین ممکن است

33. Annual Report on International Commercial Arbitration in China 2017, *op.cit.*, p. 176. (Civil Judgment (SZFZYZ [2013] No. 50) issued by Guangzhou Intermediate People's Court of Guangdong Province on 4 July, 2017).

در رابطه با آن ارتباط حقوقى و معين) پيش آيد، به داورى ارجاع مى کنند.^{۳۴} اما قانون داورى چين به طور مختصر و مجمل از آن عبور کرده است؛ هرچند شرط داورى نمونه، منتشر شده در تارنماى رسمى سيټک اين موضوع را مورد توجه قرار داده است.^{۳۵} از طرفى ماده ۲ تفسير دادگاهعالى خلق در مورد برخى از مسائل مربوط به اعمال قانون داورى چين در خصوص محدوده موضوعات مورد توافق عنوان مى دارد: «در صورتى که طرفين ذى نفع با تراضى توافق کنند اختلافات قراردادى از طريق داورى حل و فصل شود، کليه اختلافات ناشى از شکل گيرى، اعتبار، اصلاح، واگذارى، انجام، مسئوليت هاى نقض، تفسير، فسخ و غيره مربوط به قرارداد بايد از طريق داورى رسيدگى شوند». اين مقرر نقش مهمى در رفع ابهامات مربوط به موضوع داورى داشته، موجب بسط و گسترش صلاحيت داورى خواهد بود.

۵-۴. انتخاب سازمان داورى خاص

تعيين سازمان داورى بر اساس بند ۳ ماده ۱۶ ق.د.چ جزء ضرورى يک موافقت نامه داورى معتبر است. بنا بر اين اگر کمیسیون داورى تعيين نشده يا به طور مبهم تعيين شده باشد، قرارداد داورى فاقد اعتبار خواهد بود. از آنجا که داورى در چين تماماً سازمانى^{۳۶} بوده و توسط کمیسیون هاى داورى اداره مى شود، در صورت مشخص نبودن سازمان داورى در واقع محل و قانون حاکم بر داورى مشخص نبوده و داورى، موردى^{۳۷} محسوب مى شود، که بر اساس قوانين حاکم بر داورى هاى داخلى و خارجى چين پذيرفته شده نيست. مقررات سيټک در بند ۴ ماده ۴ برای جلوگیری از بی اعتباری موافقت نامه داورى در مواردی که سازمان داورى در توافق نامه مشخص نشده، مقرر مى دارد: «چنانچه طرفين توافق کنند اختلاف خود را طبق قوانين سيټک به داورى

۳۴. ق.د.ت.ب.ا نیز با مبنا قرار دادن ق.ن.آ در بند (ج) ماده ۱ به لزوم تعيين موضوع داورى پرداخته است.

۳۵. بند نمونه داورى ۱. هرگونه اختلاف ناشى از اين قرارداد يا در ارتباط با آن بايد برای داورى به کمیسیون داورى اقتصادى و تجارت بين المللى چين (CIETAC) ارسال شود که بايد مطابق با قوانين داورى (CIETAC) در زمان درخواست داورى انجام شود. رأى داورى برای هر دو طرف قطعى و لازم الاجرا است.

بند نمونه داورى ۲. هرگونه اختلاف ناشى از اين قرارداد يا در ارتباط با آن بايد به کمیسیون داورى اقتصادى و تجارت بين المللى چين (CIETAC) ... کمیسیون فرعى (مرکز داورى) برای داورى ارسال شود که بايد مطابق با قواعد داورى (CIETAC) در زمان اعمال آن انجام شود. با درخواست برای داورى، رأى داورى برای هر دو طرف، قطعى و لازم الاجرا است. www.cietac.org

36. Institutional arbitration

۳۷. چنانچه جريان داورى و تشریفات رسيدگى اعم از نحوه شروع داورى و انتخاب داور يا داوران و تشکيل مرجع داورى و تبادل لوايح و انجام مکاتبات و ابلاغ ها و برگزاری جلسه استماع شهادت شهود و کارشناسان و غيره، همه توسط خود طرفين دعوا سازماندهى و انجام شود، اين را داورى اتفاقى يا موردى گویند. محبى، محسن؛ «نظام داورى اتاق بازرگانى بين المللى»، *مجله حقوقى، نشریه دفتر خدمات حقوقى بين المللى*، شماره ۲۴، ۱۳۷۸، ص ۵۹.

ارجاع دهند، بدون آنکه نام یک کمیسیون داوری را ارائه نمایند، چنین تلقی می‌شود که با ارجاع اختلاف به سیتک موافقت کرده‌اند». بنابراین طبق این مقرره، انتخاب مقررات سیتک بدون انتخاب سازمان داوری به منزله آن است که طرفین به اداره داوری توسط کمیسیون سیتک توافق کرده‌اند. در مقابل اگر طرفین قواعد آی.سی.سی.^{۳۸} یا قواعد آنسیترال را انتخاب کرده باشند، بدون انتخاب سازمان داوری خاص، موافقت‌نامه داوری بی‌اعتبار خواهد بود زیرا این قوانین، مقرراتی مشابه بند ۴ ماده ۴ م.س ندارند تا بتوان به واسطه آن کمیسیون داوری را مشخص کرد. به‌عنوان مثال، دادگاه عالی خلق در مورد اعتبار موافقت‌نامه داوری در پرونده‌ای^{۳۹} که طرفین آن کمیسیون داوری را مشخص نکرده و فقط بر حاکمیت قانون آی.سی.سی. توافق کرده بودند، عنوان داشت، موافقت‌نامه داوری نامعتبر است.^{۴۰} اگر در رویه به طریقی امکان تعیین کمیسیون داوری وجود داشته باشد، مانند آنکه در توافق داوری به محلی اشاره شود که صرفاً یک نهاد داوری در آن وجود داشته، ولی نام کمیسیون به شکل مشخص برده نشده باشد، این موجب بی‌اعتباری قرارداد داوری نخواهد بود زیرا در این مورد می‌توان از قرارداد داوری رفع ابهام کرد. اما چنانچه چند سازمان داوری در محل مورد اشاره در موافقت‌نامه داوری موجود باشد و امکان رفع ابهام وجود نداشته باشد، توافق‌نامه بی‌اعتباری خواهد بود مگر آنکه بر اساس ماده ۱۸ ق.د.ج توافقات تکمیلی در خصوص تعیین کمیسیون داوری صورت گیرد.^{۴۱} به‌عنوان مثال، در پرونده فی‌مابین گروه بازرگانی *تونگیوان* ایالات متحده و شرکت انگلیسی *یونی‌کلین‌لیمیتد*،^{۴۲} اختلاف به‌وجودآمده به خواست *تونگیوان* در سیتک پکن مطرح می‌شود. اختلاف مربوط به دستگاهی بود که شرکت *یونی‌کلین‌لیمیتد* به *تونگیوان* فروخته بود. *تونگیوان* مدعی بود دستگاه دارای عیب جدی است؛ لذا با توجه به شرط داوری موجود در قرارداد که عنوان می‌داشت برای حل‌وفصل اختلافات به داوری سیتک در شنژن یا شانگهای رجوع شود، دعوی در سیتک پکن مطرح می‌کند. *یونی‌کلین‌لیمیتد* علی‌رغم آنکه به او ابلاغ حضور در جلسه رسیدگی شده بود، در جلسه رسیدگی شرکت نمی‌کند. کمیسیون سیتک هرچند بعضی از ادعاهای *تونگیوان* را رد می‌کند، در مورد دعوای اصلی به نفع او رأی می‌دهد. بر اساس این رأی، *تونگیوان* باید دستگاه‌هایی را به *یونی‌کلین‌لیمیتد* برگرداند و *یونی‌کلین‌لیمیتد* نیز باید قیمت خرید و سود آن را بپردازد. *یونی‌کلین‌لیمیتد* از اجرای رأی، سرباز می‌زند. *تونگیوان* برای اجرای رأی در دادگاه‌های انگلیس اقدام، و *یونی‌کلین‌لیمیتد* سه ایراد به اجرای رأی وارد می‌کند. یکی از ایرادات آن است که داوری

38. Internatioal Chamber of Cammerce-ICC

39. Züblin International GmbH & Wuxi Woke General Engineering Rubber Co., Ltd.

40. King, Huang Tao & Wood, Malleons' Dispute Resolution Group, *op.cit.*, p. 1.

41. Pisacane, Giovanni & Murphy, Lea & Zhang, Calvin, *op.cit.*, p.7.

42. Tongyuan (USA) International Trading Group v. Uni-Clan Limited.

در پکن تشکیل جلسه داده، در حالى که طبق توافقنامه داورى بايد در شئن یا شانگهای تشکیل می‌شد. بنابراین رأى داورى باطل و غيرقابل اجرا است. دادگاه اعلام کرد منظور توافقنامه داورى از داورى در شئن یا شانگهای می‌تواند داراى دو تفسیر باشد. يکى آنکه توافق بر محل برگزاری يک شرط است که نقض آن موجب بطلان رأى است. دوم اينکه منظور از تعيين کمیسیون خاص در شهر معين شرط نيست، بلکه بيان يک شرط واسط^{۴۳} است که موجب بطلان داورى نيست. بنابراین اثر عدم رعایت آن بايد با توجه به ماهيت و اهميت شرط نقض شده در نظر گرفته شود. قاضى دادگاه انگليس از موافقتنامه داورى چنين برداشت کرد که محل داورى از اهميت اساسى برخوردار نبوده و معتقد بود، هرچند نقض مفاد موافقتنامه داورى صورت گرفته، اهميت آن به اندازه‌اى نيست که به قانون حاکم بر داورى اثر گذارد و به اصول اساسى رسيدگى لطمه وارد آورد. بنابراین نمی‌تواند موجب بطلان رأى داورى باشد.^{۴۴} به اين ترتيب، دادگاه در جهت حفظ اعتبار موافقتنامه داورى از آن رفع ابهام می‌کند. در پرونده ديگر فی‌ماين شرکت دالين و شرکت آلمانى هانگزو،^{۴۵} شرکت دالين از دادگاه درخواست تأييد عدم اعتبار شرط داورى را کرد. او مدعى شد در شرط داورى، کمیسیون داورى دقيق مشخص نشده و در قرارداد داورى صرفاً بيان شده کمیسیون داورى مربوط به شئن است و اين برخلاف منطوق ماده ۱۶ ق.د.چ است که تعيين کمیسیون داورى را شرط صحت موافقتنامه داورى می‌داند. دادگاه در اين مورد عنوان داشت: هرچند نام کمیسیون داورى تجارى و اقتصادى بين المللى شئن به‌طور دقيق نيامده است، امکان رفع ابهام و تعيين کمیسیون داورى برای طرفين وجود دارد. بنابراین قرارداد داورى معتبر بوده و «کمیسیون داورى تجارى اقتصادى بين المللى شئن» صلاحيت حل و فصل اختلافات را دارد.^{۴۶} در پرونده فی‌ماين شرکت هبى پوشينگ و شرکت آسیایى ايبى تکسى سى اس دى،^{۴۷} شرکت هبى پوشينگ از دادگاه، درخواست تأييد بی‌اعتبارى قرارداد داورى را به لحاظ مبهم بودن کمیسیون داورى مستند به ماده ۱۶ ق.د.چ مطرح کرد. دادگاه در پاسخ عنوان داشت، هرچند به موجب قانون داورى چين، ابهام در تعيين کمیسیون داورى موجب بی‌اعتبارى قرارداد داورى است، در اين مورد خاص، داورى بر اساس توافق طرفين امکان‌پذير است و هر دو طرف، کمیسیون داورى تجارى اقتصادى بين المللى چين را به‌عنوان سازمان داورى انتخاب کرده‌اند.^{۴۸}

43. Intermediate term

44. Arbitration Law Reports and Review, *Tongyuan (USA) International Trading Group v Uni-Clan Ltd*, Oxford University Press, No. 1, 2001, pp. 729-731.

45. *Dalien International Limited v. Hangzhou Madigeluo Garments Co., Ltd.*

46. Annual Report on International Commercial Arbitration in China 2017, *op.cit.*, p. 169. (Civil Judgment (Y03 MC [2017] No. 877) issued by Shenzhen Intermediate People's Court on 27 September, 2017).

47. *Hebei Poshing Electronic Technology Co., Ltd. v. CSD Epitaxy Asia Ltd.*

48. Annual Report on International Commercial Arbitration in China 2017, *op.cit.*, p. 170. (Reply of the Supreme People's Court to the Request Raised by Hebei High People's Court for Instructions on

از آنجا که طرفین بعضاً به شکلی پیچیده کمیسیون دآوری را تعیین کرده و موجب بروز ابهاماتی در اجرا و سردرگمی طرفین و نمایندگان آنها می‌شوند، دادگاه عالی خلق چین جهت رفع شبهه در تفسیر مسایل مربوط به اعمال قانون دآوری جمهوری خلق چین، نظر خود را در فروزی که ایجاد اختلاف می‌کند، به شرح ذیل اعلام کرده است: ۱. اگر نام یک کمیسیون دآوری به‌طور نامشخص برده شده، اما امکان تعیین آن وجود داشته باشد، موافقت‌نامه معتبر است (ماده ۳ تفسیر دادگاه عالی خلق در مورد برخی مسایل مربوط به اعمال ق.د.چ)^{۴۹} ۲. چنانچه در موافقت‌نامه دآوری به نام سازمان دآوری اشاره نشده، اما قانونی انتخاب شود که تعیین سازمان دآوری به واسطه آن امکان‌پذیر باشد، موافقت‌نامه دآوری معتبر خواهد بود (ماده ۴ همان) ۳. اگر به نام یک مکان خاص اشاره شده که فقط یک سازمان دآوری در آن محل وجود دارد، موافقت‌نامه معتبر است (ماده ۶ همان) ۴. گاهی طرفین مایل‌اند در توافق‌نامه دآوری بیش از یک سازمان دآوری را انتخاب کنند تا این اختیار را داشته باشند که در صورت بروز اختلاف بتوانند به هرکدام از سازمان‌ها که خواستند مراجعه کنند. در این صورت، موافقت‌نامه نامعتبر است (ماده ۵ همان) مگر اینکه طرفین توافق‌نامه تکمیلی تنظیم کرده، یکی از آنها را به‌طور خاص انتخاب کنند. در فرض دیگر، ممکن است در توافق‌نامه دآوری مقرر شود، اگر طرف (الف) مدعی باشد برای حل و فصل اختلاف به سازمان دآوری (الف) مراجعه شود، و طرف (ب) مدعی باشد، به سازمان دآوری (ب) مراجعه شود، برای این فرض فعلاً تفسیر قضایی وجود ندارد. با این حال، اکثریت قریب به اتفاق قضات، داوران و محققین حقوق چینی معتقدند از آنجا که سازمان دآوری خاصی مشخص شده، توافق‌نامه معتبر است. سؤال این است که در فرضی که طرف (ب) بخواهد دعوای متقابل را در مقابل دعوایی که قبلاً توسط (الف) آغاز شده مطرح کند، باید به کدام سازمان دآوری رجوع کند؟ بسیاری از قضات، داوران و محققان چینی معتقدند سازمان دآوری (الف) تنها نهادی است که صلاحیت پذیرش ادعای متقابل طرف (ب) را دارد که البته به نظر صحیح می‌رسد. اما علاوه بر این، مراجعه به سازمان دآوری (ب) نیز با توجه به اینکه منع قانونی ندارد، به نظر می‌رسد بتواند دعوای متقابل طرف (ب) را بپذیرد. فرض دیگری که موقعیت جالبی را ایجاد می‌کند آن است که اگر یک شرکت چینی (الف) و یک شرکت هنگ‌کنگی (ب) یک توافق‌نامه دآوری بدون تعیین سازمان دآوری خاص منعقد و توافق کنند هرگونه اختلاف باید در محل اقامت مخاطب دآوری رسیدگی شود. در شرایطی که هیچ سازمان دآوری خاصی مشخص نشده است، اگر اختلافی پیش آید و طرف (الف) بخواهد دآوری را آغاز کند، دآوری به‌عنوان دآوری موردی در هنگ‌کنگ

Application for Confirming the Validity of an Arbitration Agreement in the Case of Hebei Poshing Electronic Technology Co., Ltd. v. CSD Epitaxy Asia Ltd. (ZGFMT [2017] No. 70) issued on 13 September, 2017)

۴۹. برای دسترسی به نظریه‌های تفسیری دادگاه عالی خلق، ن.ک: <http://www.cietac.org>

انجام می‌شود. از آنجا که قانون هنگ‌کنگ اجازه داوری موردی را می‌دهد، داوری تحت قانون هنگ‌کنگ به رسمیت شناخته می‌شود. اما اگر طرف (ب) بخواهد داوری را علیه طرف (الف) آغاز کند، هیئت داوری در چین خواهد بود و قانون چین بر توافقتنامه داوری حاکم است و از آنجا که داوری بدون تعیین سازمان داوری، موردی تلقی می‌شود و داوری موردی طبق قوانین چین پذیرفته نیست. موافقتنامه داوری بی‌اعتبار خواهد بود. بنابراین، این نوع از توافقتنامه‌های داوری فقط به طرف (الف) امکان می‌دهد که از داوری استفاده کند.^{۵۰} علی‌رغم تمام تمهیداتی که برای افزایش صلاحیت کمیسیون داوری در قوانین و رویه‌های داوری چین پیش‌بینی شده، عدم رعایت شرایط موافقتنامه، بیشترین مشکل را در مسیر داوری به وجود می‌آورد. قانون داوری چین برای جلوگیری از این معضل، راهکاری را در ماده ۱۸ این قانون در نظر گرفته است. در این ماده مقرر شده «چنانچه طرفین، موضوع داوری یا کمیسیون داوری خاص را به‌وضوح مشخص نکرده باشند، می‌توانند از طریق توافق تکمیلی در خصوص این موضوعات توافق نمایند». این مقرر هر چند در جهت تحقق خواست طرفین برای ارجاع دعوا به داوری راه‌گشا است، به نظر می‌رسد پس از بروز اختلاف، رسیدن به توافق تکمیلی به‌سختی صورت پذیرد. بنابراین توصیه می‌شود توافقتنامه داوری به‌طور دقیق و با رعایت جمیع شرایط شکلی و خالی از ایرادات منعقد شود.

۶. قلمرو صلاحیت سیتک

۶-۱. قلمرو موضوعی

قلمرو موضوعی سیتک عبارت است از حیطه موضوعاتی که اختلافات مربوط به آن موضوعات می‌تواند توسط سیتک حل‌وفصل شود. ماده ۳ م.س در این خصوص مقرر می‌دارد:

«۱. سیتک پرونده‌های مربوط به اختلافات اقتصادی، تجاری و سایر اختلافات با ماهیت قراردادی یا غیرقراردادی را بر اساس توافق طرفین می‌پذیرد.

۲. موارد ذکرشده در بند قبل شامل موارد زیر است:

الف) اختلافات بین‌المللی یا خارجی؛

ب) اختلافات مربوط به منطقه اداری ویژه هنگ‌کنگ، منطقه ویژه اداری ماکائو و منطقه تایوان؛

ج) اختلافات داخلی.»

الف. اختلافات تجاری و اقتصادی

مقررات سیتک هیچ تعریفی از روابط تجاری و اقتصادی ارائه نکرده، اما رویه و تفسیر مفسران از این بند گویای آن است که این دو مفهوم بسیار موسع بوده و شامل تمام اختلافات مالی و بازرگانی است. مؤید این مطلب، نظریه تفسیری دادگاه عالی خلق چین در این خصوص است. بر اساس این نظریه، روابط حقوقی تجاری مربوطه، مانند خرید و فروش کالا، اجاره ملک، پروژه قرارداد، پردازش، انتقال فناوری، سرمایه‌گذاری مشترک یا قراردادی، اکتشاف و توسعه منابع طبیعی، بیمه، اعتبار، خدمات کار، نمایندگی، خدمات مشاوره، حمل و نقل دریایی، هواپیمایی کشوری، مسافربری و باری راه‌آهن یا جاده‌ای، حمل و نقل، مسئولیت محصول، آلودگی محیط‌زیست، تصادفات دریایی و اختلاف مالکیت است اما شامل اختلافات بین سرمایه‌گذاران خارجی و دولت کشورهای میزبان نیست^{۵۱}. دانسته است. دادگاه عالی خلق در تعریف روابط تجاری به مکتب موضوعی نظر داشته است.

ب. اختلافات قراردادی و غیرقراردادی

بند ۱ ماده ۳ م.س اختلافات ناشی از روابط غیرقراردادی را نیز در صلاحیت سیتک می‌داند. مبنای قانونی این مقرره، ماده ۲ ق.د.ج است که بر اساس آن اختلافات قراردادی و دیگر اختلافات بر سر حقوق و منافع مادی را قابل داور می‌داند. بند ۱ ماده ۲ ق.ن.آ از این صراحت برخوردار نیست. اما بعضی از حقوق‌دانان معتقدند اصطلاح «تجاری» در این مقرره باید در مفهوم وسیع آن تفسیر شده و هرگونه رابطه تجاری اعم از قراردادی و غیرقراردادی را شامل شود.^{۵۱}

ج. اختلافات بین‌المللی یا خارجی

بند ۲ ماده ۳ م.س اختلافات تجاری و اقتصادی قراردادی و غیرقراردادی بین‌المللی یا خارجی را نیز در صلاحیت سیتک می‌داند. اما چه تفاوتی بین اختلافات بین‌المللی و خارجی وجود دارد؟ قوانین چین در این خصوص ساکت است. نظریه تفسیری دادگاه عالی خلق جمهوری خلق چین در ماده ۵۲۲ در مورد اختلافات خارجی عنوان می‌دارد: «اختلافات شامل یکی از شرایط زیر، خارجی است ۱- هر یک از طرفین یا هر دو طرف اتباع خارجی، افراد بدون تابعیت یا شرکت‌ها یا سازمان‌های خارجی باشند؛ ۲- محل اقامت معمول یکی از طرفین یا هر دو طرف، خارج از قلمرو جمهوری خلق چین باشد؛ ۳- موضوع در خارج از قلمرو جمهوری خلق چین واقع شده باشد؛

۵۱. جنیدی؛ همان، ص ۱۶۹.

۴- ایجاد، تغییر یا خاتمه روابط حقوقی بین طرفین در خارج از قلمرو جمهوری خلق چین صورت گرفته باشد؛ یا ۵- سایر شرایطی که در آن یک پرونده ممکن است به‌عنوان پرونده مدنی مربوط به خارج شناسایی شود.^{۵۲} بعضی از نویسندگان حقوقی بر اساس این نظریه تفسیری معتقدند در حقوق چین، اختلافات بین‌المللی همان اختلافات خارجی است. اما بعضی تفاوت قائل بوده، معتقدند روابط بین طرف چینی و خارجی را روابط خارجی و روابط بین دو طرف غیرچینی را بین‌المللی می‌گویند. رویه دادگاه‌ها و کمیسیون‌های دآوری چین، اختلافات بین دو غیرچینی را اختلاف خارجی می‌دانند و تفاوتی بین آن‌ها قائل نیستند.^{۵۳}

د. اختلافات مربوط به منطقه اداری ویژه هنگ‌کنگ، ماکائو و تایوان

بند ۲ ماده ۳ م.س در ۱۹۸۸ به این مقررات اضافه شد. در قراردادهایی که به نوعی با سه منطقه هنگ‌کنگ، ماکائو و تایوان در ارتباط هستند، این ابهام وجود داشته که آیا واجد عنصر خارجی است یا نه؟ از آنجا که در آن مقطع زمانی صلاحیت سیتک صرفاً در محدوده اختلافات خارجی بود. این ابهام نقش مهمی در تعیین صلاحیت سیتک داشت. سیتک در ۱۹۸۸ با اضافه کردن بند ۲ به ماده ۳ به این ابهامات خاتمه داد و صراحتاً سیتک را صالح بر رسیدگی به اختلافات مرتبط با این مناطق شناخت. در ۱۹۹۵ بار دیگر به صلاحیت سیتک افزوده شد و دآوری‌های داخلی را نیز در بر گرفت. بعد از آن این شائبه به وجود آمد که با فراگیری صلاحیت سیتک نسبت به دآوری‌های داخلی و خارجی، دیگر نیازی به بند ۲ نیست. اما با توجه به اینکه در بحث شناسایی و اجرای آرای دآوری داخلی و خارجی مقررات متفاوتی برای اجرای رأی دآوری داخلی و خارجی‌ها وجود دارد، شفاف‌سازی مقررات سیتک در این خصوص حتی پس از آنکه صلاحیت سیتک به دآوری داخلی و خارجی افزایش یافت، لازم به نظر می‌رسد.^{۵۳}

ه. اختلافات داخلی

اختلافات مربوط به روابط داخلی اختلافاتی هستند که واجد هیچ عنصر خارجی نیستند. بند ۴ ماده ۳ م.س، کلیه قراردادهایی را که واجد هیچ عنصر خارجی نیستند نیز در صلاحیت سیتک قرار داده است.

و. امور غیرقابل دآوری

بعضی از موضوعات، ماهیتاً قابل دآوری نیستند. در قوانین جمهوری خلق چین، اختلافات مربوط

52. Yu Jianlong, Cao Lijun, *op.cit.*, p. 108.

53. Yu Jianlong, Cao Lijun, *op.cit.*, p. 109.

به روابط نکاح، فرزندخواندگی، قیمیت (سرپرستی)، ارث و اختلافات اداری که به موجب قانون، ارگان‌های اجرایی خاص به آن رسیدگی می‌کنند (بند ۱ و ۲ ماده ۳ ق.د.چ)، اختلافات مربوط به روابط اداری بین اشخاص حقوقی و ارگان‌های دولتی (قانون آیین دادرسی اداری جمهوری خلق چین) و اختلافات کارگری و اختلافات ناشی از قراردادهای کاری در مزارع و مجموعه‌های کشاورزی (ماده ۷۷ ق.د.چ)، قابل داورى نیستند. طبیعتاً سیتک هم صلاحیت داورى در این امور را ندارد.

ز. سیر تکاملی صلاحیت سیتک

در سیر تکاملی اصلاحات مقررات سیتک، همواره به قلمرو موضوعی این نهاد افزوده شده است. سیتک در بدو تأسیس در ۱۹۵۶ تحت نام کمیسیون داورى تجارى خارجى چین-فتک^{۵۴} فعالیت داشته، قلمرو آن صرفاً در موضوعات تجارت خارجى بود. پس از آن و مقارن با شروع سیاست‌های باز در چین و افزایش سرمایه‌گذاری‌ها در این کشور، صلاحیت این کمیسیون نیز افزایش یافت و علاوه بر موضوعات تجارى، موضوعات اقتصادى و سرمایه‌گذاری را نیز شامل شد، به طوری که در ۱۹۸۰ این کمیسیون به کمیسیون داورى تجارى و اقتصادى خارجى چین-فتک^{۵۵} تغییر نام داد. در ۱۹۸۸ نیز به کمیسیون داورى تجارى اقتصادى و بین‌المللى چین-سیتک تغییر نام یافت. بعد از آن در ۱۹۹۵ طی اصلاحات مجدد مقررات سیتک، گستره صلاحیت این سازمان بار دیگر افزایش یافت و علاوه بر موضوعات تجارى و اقتصادى خارجى و بین‌المللى، موضوعات داخلى را نیز در بر گرفت. بنابراین در حال حاضر بر اساس ماده ۳ م.س این سازمان صلاحیت رسیدگی به اختلافات اقتصادى، تجارى و سایر اختلافات مالی قراردادى و غیرقراردادى را در سطح بین‌المللى یا خارجى و اختلافات مربوط به منطقه ویژه هنگ‌کنگ، ماکائو و تایوان و داخلى را دارد. می‌توان آثار محدودیت صلاحیت سیتک را در پرونده داورى فی‌مابین لی‌دوهتل و شرکت مشاوره مهندسى بین‌المللى چین مشاهده کرد. کمیسیون سیتک در ۲۰ اوت ۱۹۹۰ حکم داد که لی‌دوهتل مسئول پرداخت برخی از تعهدات است. اما لی‌دوهتل حکم را اجرا نکرد؛ لذا شرکت مشاوره مهندسى بین‌المللى چین برای اجرای این حکم به دادگاه مردمى در پکن مراجعه کرد. لی‌دوهتل در دادگاه استدلال کرد که هر دو شرکت، از اشخاص حقوقى چینی بوده و قرارداد منعقد فی‌مابین آن‌ها قرارداد اقتصادى داخلى بوده، موضوع از حیطه صلاحیت سیتک خارج است. دادگاه مردمى پکن استدلال لی‌دوهتل را پذیرفت و از اجرای رأی سیتک خودداری کرد. با توجه به اینکه سیتک در ۱۹۹۰ صرفاً صلاحیت رسیدگی به دعاوى خارجى را داشت، رسیدگی به

54. Foreign Trade Arbitration Commission-FTAC

55. Foreign Economic and Trade Arbitration Commission-FETAC

اختلافات داخلى خارج از صلاحيت آن بود و رأى صادره قابل اجرا نبود. بنا بر اين در اثر محدوديت صلاحيت سيتک، خواست طرفين برآى ارجاع اختلافات به داورى محقق نشد.^{۵۶}

۶-۲. قلمرو شخصى

مقررات سيتک هيچ مقررهائى برآى تعيين قلمرو شخصى ندارد؛ لذا برآى تعيين اين قلمرو بايد به قانون داورى چين رجوع کرد. ماده ۲ ق.د.چ در اين خصوص مقرر مى دارد: «اختلافات قراردادى و اختلافات ديگر بر سر حقوق و منافع مادى بين شهروندان اعم از اشخاص حقيقى و حقوقى و سازمان ها مى تواند مورد داورى قرار گيرد».

الف. اشخاص حقيقى

يکى از شرايط صحت قراردادها، اهليت اشخاص حقيقى منعقدکننده آن قرارداد است. بر اساس اصلاحات ۲۰۲۰ قانون مدنى جمهورى خلق چين، اشخاص حقيقى از بدو تولد تا مرگ، از اهليت مدنى برخوردار، داراى حق و تکليف مى شوند (ماده ۱۳ ق.م.چ). اشخاص حقيقى از ۱۸ سالگى مى توانند حقوق مدنى خود را اعمال کنند (ماده ۱۷ و ۱۸ ق.م.چ). بنا بر اين طبق قوانين چين، کليه اشخاص بالای ۱۸ سال صلاحيت تنظيم قرارداد داورى و مراجعه به سيتک برآى حل و فصل اختلافات خود را دارند.

ب. اشخاص حقوقى

اشخاص حقوقى بر اساس هدف اصلى و فعاليت آن ها به دو گروه تقسيم مى شوند. ۱. اشخاص حقوقى خصوصى، ۲. اشخاص حقوق عمومى.

ج. اشخاص حقوقى خصوصى

بر اساس ماده ۳۶ ق.م.چ، شخص حقوقى، سازمانى است که داراى اهليت قانونى بوده و به موجب قانون، مستقلاً واجد حقوق و تعهدات است. بر اساس ماده ۳۷ ق.م.چ، شخص حقوقى برآى آنکه واجد اهليت باشد بايد: ۱. طبق قانون ايجاد شده، داراى اموال لازم باشد، ۲. نام، ساختار سازمانى و محل خاص داشته باشد، ۳. مستقل و داراى مسؤليت مدنى باشد.

د. اشخاص حقوق عمومی

شخص حقوق عمومی شامل دولت، سازمان‌ها و مؤسسات وابسته به دولت است.^{۵۷} بر اساس قانون دآوری چین، همان‌طور که اشخاص حقوق خصوصی از اختیار لازم برای مراجعه به دآوری برخوردارند، اشخاص حقوق عمومی نیز از این حق برخوردارند.

هـ. افراد ممنوع از انعقاد قرارداد دآوری

بر اساس بند ۲ ماده ۱۷ ق.د.چ، اشخاصی که محجور یا محدود از انجام اعمال مدنی باشند، همچنین اشخاصی که انعقاد موافقت‌نامه دآوری به آن‌ها تحمیل شده است (بند ۳ ماده ۱۷ ق.د.چ) فاقد اهلیت لازم برای انعقاد موافقت‌نامه دآوری هستند.

نتیجه

گستره صلاحیت‌های سازمان‌های دآوری از ویژگی‌هایی است که می‌تواند در کارآیی آن‌ها نقش بسزایی داشته باشد. از آنجا که دآوری روش خصوصی حل و فصل اختلافات است، برای رجوع به این شیوه از رسیدگی، طرفین باید قصد و اراده خود را به موجب موافقت‌نامه معتبر اعلام کنند تا مرجع دآوری صلاحیت رسیدگی را کسب کند. بدیهی است هر عاملی که به نوعی موجب بی‌اعتباری یا ابهام در اعتبار این توافقنامه شود، موجب عدم صلاحیت سازمان دآوری خواهد بود. سیتک بر اساس قواعد خود و همچنین قانون دآوری چین، شرایط اعتبار توافقنامه دآوری را کتبی بودن، قصد صریح طرفین، معین بودن موضوع دآوری و نهاد رسیدگی‌کننده عنوان کرده است. شفافیت قانون دآوری چین در بیان شرایط اعتبار این سند، عامل مؤثری در تشکیل موافقت‌نامه‌های معتبر دآوری بوده است زیرا طرفین با توجه به این شفافیت از ابتدا توافقنامه‌ای معتبر تنظیم می‌کنند. از طرفی مقررات سیتک نیز با پیش‌بینی راهکارهایی، شرایط رفع نقص احتمالی توافقنامه‌ها را فراهم کرده‌اند، از جمله آنکه اگر طرفین سازمان دآوری را معین نکرده باشند، اما مقررات سیتک را بر دآوری حاکم بدانند، چنین فرض می‌شود که بر دآوری سیتک توافق کرده‌اند؛ یا اگر توافقنامه دآوری ناقص بوده و خواهان از موضوع مطلع شده، خواسته خود را مسترد نکند و خوانده نیز در جلسه اول ایراد نکرده و به دفاعیات ماهوی خود ادامه دهد، چنین تلقی می‌شود که از توافقنامه رفع نقص شده است. سیتک در رویه‌های خود نظریات تفسیری دادگاه عالی خلق را در رفع ابهام از توافقنامه‌های دآوری به کار می‌برد، تا بدین وسیله از بی‌اعتباری این سند جلوگیری کند. به علاوه مقررات سیتک به طرفین این امکان را داده تا در

۵۷. مافی، همایون؛ شرحی بر قانون دآوری تجاری بین‌المللی ایران. چاپ دوم، دانشگاه علوم قضایی و خدمات اداری، ۱۳۹۷،

صورت ناقص يا مبهم‌بودن موافقت‌نامه داورى با توافقى تکمىلى نسبت به رفع نقص و رفع ابهام اقدام کنند. به اين ترتيب، سيتک با جلوگيرى از بى‌اعتبارى موافقت‌نامه داورى بر صلاحيت‌هاى خود افزوده است. اتخاذ اين روش‌ها توسط سيتک از نقاط قوت اين سازمان داورى به حساب مى‌آيد. از طرفى مقررات سيتک در طى سال‌هاى اخير با افزايش صلاحيت‌هاى خود از موضوعات مربوط به روابط تجارى خارجى به موضوعات تجارى اقتصادى قراردادى و غيرقراردادى بين‌المللى و داخلى، گسترش چشمگيرى در ميزان صلاحيت‌هاى خود به وجود آورده است که در بين سازمان‌هاى داورى بى‌نظير است. عملکرد سيتک در افزايش صلاحيت‌هاى خود در بخش قانونگذارى و رويه‌ها مى‌تواند به‌عنوان الگويى براى سازمان‌هاى داورى ايران و اصلاح قانون داورى تجارى بين‌المللى ايران باشد.

منابع:

الف. فارسی

- کتاب

۱. امامی، حسن؛ حقوق مدنی، چاپ هفدهم، چاپخانه اسلامی، جلد ۶، ۱۳۷۵.
۲. جنیدی، لعیا؛ قانون حاکم بر داوریهای تجاری بین‌الملل، دادگستر، ۱۳۷۶.
۳. ———؛ نقد و بررسی تطبیقی قانون داوریه تجاری بین‌المللی مصوب ۱۳۷۶/۶/۲۶، دانشگاه تهران دانشکده حقوق و علوم سیاسی، ۱۳۷۸.
۴. شیروی، عبدالحسین؛ داوریه تجاری بین‌المللی، سمت، ۱۳۹۸.
۵. مافی، همایون؛ شرحی بر قانون داوریه تجاری بین‌المللی ایران، چاپ دوم، دانشگاه علوم قضایی و خدمات اداری، ۱۳۹۷.

- مقاله

۱. صادقی، سیدشمس‌الدین و کامران لطفی؛ «سیاست نگاه به شرق و تحلیل امکان یا امتناع ائتلاف راهبردی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران و چین (۱۳۹۲-۱۳۶۸)»، نشریه راهبرد اقتصاد، دوره ۴، شماره ۱۲، ۱۳۹۴.
۲. صفایی، حسین؛ «سخنی چند درباره نوآوری‌ها و نارسایی‌های قانون داوریه تجاری بین‌الملل»، مجله دانشکده حقوق و علوم سیاسی، دوره ۴۰، ۱۳۷۷.
۳. نیکبخت، حمیدرضا؛ «استقلال شرط داوریه»، تحقیقات حقوقی، دوره ۱، شماره ۱۲۲، ۱۳۷۶.

ب. انگلیسی

- Books

1. Chia, Jui Cheng, *Basic Document on International Trade*, 2nd Ed., Springer, 1992.
2. Pisacane, Giovanni & Murphy, Lea & Zhang, Calvin, *Arbitration in China (Rules & Perspectives)*, 1st Ed, Springer, 2016.
3. Yu Jianlong, Cao Lijun, *A Guide to the CIETAC Arbitration Rules*, Oxford University, 2020.

- Articles

1. Eu Jin, Chua, "Arbitration in China", *Asian International Arbitration Journal*, Vol. 1, No. 1, 2005, pp. 83-94.
2. J. Choi, Stefen, "The problem with Arbitration Agreement", *Vanderbilt*

Journal of Transnational Law, Vol. 36, 2003, pp. 1233-1241.

3. Lehman, M, "A Plea for a Transnational Approach to Arbitrability in Arbitral Practice", *Columbia Journal of Transnational Law*, Vol. 42, 2003-2004, pp. 753-775.
4. Lin, Mark, "Beijing Court upholds CIETAC Award in favour of Foreign Party", *Asian Dispute Review*, Vol. 9, No. 4, 2007, pp. 137-138.
5. Miller, Jeff, "International Commercial Arbitration in China: Locating the Development of CIETAC in the Context of International and Domestic Factors", *Dalhousie Journal of Legal Studies*, Vol. 22, 2013, pp. 76-100.
6. O. Kostrzewa, Benjamin, "China International Economic Trade Arbitration Commission in 2006: New Rules, Same Results", *Washington International Law Journal*, Vol. 15, No. 2, 2006, pp. 518-541.
7. Zhang, Li, "The enforcement of CIETAC arbitration awards", *Asian Dispute Review (Hong Kong International Arbitration centre HKIAC)*, Vol. 4, No. 3, 2002, pp. 157-159.
8. Zhang, Xiaoyang, "Arbitration in China: A Legal Over view", *Murdoch university Electronic Journal of law*, vol. 6, No. 3, 1999, pp. 1-59.

- Docuoments

1. Annual Report on International Commercial Arbitration in China, 2017.
2. Arbitration Law Reports and Review, *Tongyuan (USA) International Trading Group v Uni-Clan Ltd*, Oxford University Press, 2001, pp. 727-732.
3. UN Convention on the Recognition and Enforecment of Foreign Arbitration Awards. (New York Convention, 1958).
4. Washington Convention on the Settlement of Investment Disputes Between States and Nationals of Other States, 1965.

- Websits

1. Aceris Law LLC, <https://www.acerislaw.com/the-cietac-arbitration-rules-organization-and-key-developments>, (Accessed on 31/12/2021).
2. King, Huang Tao & Wood, Mallesons' Dispute Resolution Group, "The Validity of Arbitration Agreements under Chinese Law", 2012. Available at: <https://www.chinalawinsight.com/2012/06/articles/corporate-ma/the-validity-of-arbitration-agreements-under-chinese-law/>(Accessed on 31/12/2021).
3. Li Hu, China Insights, (<http://arbitrationblog.kluwerarbitration.com/2020/04/12/interviews-with-our-editors-china-insights-from-dr-li-hu-of-cietac/>) (Accessed on 31/12/2021).
4. www.cietac.org (Accessed on 31/12/2021).

- Cases

1. Civil Judgment (J04 MT [2017] No. 38) Issued by Beijing Municipal No. 4 Intermediate People's Court on 22 November, 2017.
2. Civil Judgment (YMSCZ [2015] No. 39) Issued by Yantai Intermediate People's Court of Shandong Province on 24 July, 2017).
3. Civil Judgment (SZFZYZ [2013] No. 50) issued by Guangzhou Intermediate People's Court of Guangdong Province on 4 July, 2017).
4. Civil Judgment (Y03 MC [2017] No. 877) issued by Shenzhen Intermediate People's Court on 27 September, 2017).
5. Reply of the Supreme People's Court to the Request Raised by Hebei High People's Court for Instructions on Application for Confirming the Validity of an Arbitration Agreement in the Case of Hebei Poshing Electronic Technology Co., Ltd. v. CSD Epitaxy Asia Ltd. (ZGFMT [2017] No. 70) issued on 13 September, 2017).

